

Beslutningsforslag nr. B 59

Folketinget 2014-15

Fremsat den 27. januar 2015 af Pernille Skipper (EL), Rosa Lund (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL), Trine Mach (SF), Holger K. Nielsen (SF) og Lisbeth Bech Poulsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af samlivskravet ved stedbarnsadoption

Folketinget pålægger ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, inden udgangen af folketingsåret (2014-15) at foretage de nødvendige lovændringer med henblik på at lade det såkaldte samlivskrav ved stedbarnsa-

doption bortfalde for lesbiske par, som hjemmeinseminerer. Samlivskravet skal i stedet erstattes af en konkret individuel vurdering af parret og deres ansøgning om at måtte stedbarnsadoptere.

Bemærkninger til forslaget

I dag skal man som lesbisk par, der benytter kendt sæddonor og inseminerer hjemme, begge have haft 2½ års samliv med barnet, førend den ikkebiologiske medmoder kan stedbarnsadoptere – også kaldet samlivskravet. Det er reglen, selv om der ikke er nogen tvivl om, at de to mødre er barnets forældre, og at dette hele tiden har været tænkt sådan.

Det krav er stærkt uhensigtsmæssigt, da det i praksis betyder, at den ikkebiologiske medmoder ingen juridiske rettigheder har i barnets første 2½ leveår, herunder f.eks. ingen ret til barsel. Samtidig – og vigtigst af alt – har det betydning for barnets ret til begge forældre. Meget afgørende er det, at barn og medmoder er ringe stillet, hvis den biologiske moder skulle afgå ved døden. Følges reglerne, skal barnet ved den biologiske moders død overgå til den biologiske far, som barnet sandsynligvis ingen eller meget begrænset kontakt har haft med. Samtidig har barnet i tilfælde af skilsmisse rent juridisk ikke ret til samvær med den ene forælder. Det er forslagsstillernes klare opfattelse, at børn har ret til begge forældre – også i de første 2½ leveår, og at de gældende regler ikke er i overensstemmelse hermed.

Af adoptionsvejledningen (vejledning nr. 10368 af 27. december 2014) fremgår følgende om samlivskravet: »Ved vurderingen af, om adoptionen kan antages at være til gavn for barnet, lægges der vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie. Der stilles derfor efter praksis som udgangspunkt krav om, at ansøgeren på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen eller samleveren og barnet i mindst 2½ år.« Heraf ses det klart, at intentionen er at påvise et stabilt familieliv. Det er forslagsstillernes holdning, at et stabilt familieliv er vigtigt i vurderingen af, om en stedbarnsadoption skal gennemføres, men forslagsstillerne mener samtidig, at dette kan eksistere, også selv om barnet endnu ikke er fyldt 2½ år.

Beslutningsforslaget har til hensigt at ligestille par, der ønsker at stifte familie, men som i kraft af deres seksuelle orientering og undfangelsesmetode ikke pr. automatik anerkendes som fælles forældre. Den pågældende gruppe – samkønnede par, der har valgt en donor i omgangskredsen, og som derfor ønsker at hjemmeinseminere – fik med den nylige ændring af adoptionsloven ikke samme vilkår som lesbiske par, der inseminerer på klinik med ukendt donor. Dette gjorde interesseorganisationen LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner da også opmærksom på i høringsfasen, ligesom problemet blev rejst af flere ordførere. Den pågældende gruppe kan ikke blot vælge at opgive hjemmeinsemination og medbringe donorsæden på klinik, idet klinikkerne stiller krav om, at parret betaler for screening af den medbragte sæd. Dette vurderes

at koste 50.000-60.000 kr., hvortil skal lægges klinikens øvrige gebyrer. Det må således anses for økonomisk vanskeligt for langt de fleste par og er ikke en løsning.

Man bør derimod anerkende, at tidligere lovændringer har overset en gruppe af »regnbuefamilier« som derfor forskelsbehandles med store konsekvenser for både forældre og børn. Løsningen er at tilgodese også denne familietype i lovgivningen ved at ophæve samlivskravet forud for stedbarnsadoption.

Hvem rammer samlivskravet

Ankestyrelsens familieretsafdeling har i en periode over nogle år i praksis frafaldet samlivskravet i de familiekonstellationer, hvor lesbiske par får barn med hjælp fra en bekendt (donor), men er derefter begyndt at håndhæve kravet igen. Dette betyder, at der findes familier, som allerede har mindst ét barn sammen, men som ved efterfølgende graviditet nu får afslag på at stedbarnsadoptere. Man giver altså i praksis afslag til familier med et eksisterende og velfungerende børne-/familieliv og stiller tilmed børnene i familien ulige med hensyn til deres ret til begge forældre. Dette må betragtes som værende i strid med barnets tarv.

Samlivskravet rammer derudover især lesbiske par, som vælger at benytte sæd fra en bekendt af parret, og som vælger at hjemmeinseminere. Dette sker, fordi børneloven betinger, at inseminationen attesteres af en sundhedsperson, hvis medmoderen juridisk skal have forældremyndigheden fra fødslen. Problematikken blev bl.a. beskrevet i høringsvar fra LGBT Danmark, jf. bilag 1 til lovforslag nr. L 207 (2012-13). Det er ganske vist muligt for par, som har en ven eller bekendt som donor, at medbringe sæden på en klinik og få inseminationen foretaget der, hvorved de kan undgå samlivskravet i adoptionsloven. I praksis sker dette dog sjældent, fordi klinikkerne stiller meget store krav til sæden og kun benytter den, i fald den er grundigt screenet. Screeningen koster et ganske betragteligt pengebeløb, som parret selv skal afholde, hvilket afholder mange herfra.

En konkret individuel vurdering

Det er forslagsstillernes holdning, at samlivskravet bør erstattes af en konkret individuel vurdering, som først og fremmest skal fokusere på parrets evne til at skabe et stabilt familieliv omkring barnet, og at dette ikke alene skal ske, på baggrund af om barnet og adoptanten har levet sammen i et bestemt antal år. I vurderingen af, om parret kan skabe et stabilt familieliv, bør det således indgå, hvor længe parret har levet sammen forud for en eventuel insemination, om parret eventuelt har andre børn sammen, samt eventuelle andre indikatorer.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Skipper (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af samlivskravet ved stedbarnsadoption.

(Beslutningsforslag nr. B 59)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.